

V Římě, 1. ledna 2008
*Slavnost Panny Marie, Matky Boží
Světový den míru*

**LIST MAGISTRA ŘÁDU
(2008 – V RÁMCI PŘÍPRAVY NA JUBILEUM ŘÁDU)**

O RŮŽENCI

Drazí bratři a sestry,

za několik dní o slavnosti Zjevení Páně zakončíme jubilejní rok na poděkování Pánu za 800 let existence mnišek našeho řádu. Byl to rok velkého požehnání, kterého se dostalo nejen celému našemu řádu, ale i celé církvi. Velmi mě potěšilo, když jsem viděl všechny ty tvořivé iniciativy, které vyvinuly naše mnišky. Vydávaly knihy, skládaly písně, vyhledávaly nové zdroje informací o raných založeních, obnovily – a stále obnovují – svou kontemplativní modlitbu. Opravdu celý řád si mohl lépe uvědomit, že mnišky jsou srdcem řádu, a že naše kázání není založeno na ničem menším, než na hluboké kontemplaci naší víry. Věřím, že obnova života našich mnišek je těsně spjata s obnovou celého řádu.

Nyní, když jubilejní rok končí, zahajujeme novou devíti let, která vyvrcholí v jubilejním roce 2016 – 800 let od doby, kdy Řád kazatelů získal papežské schválení. Na nedávné generální kapitule v Bogotě žádali kapituláři, abychom čas mezi oběma jubilejními roky (2006 – 2016) využili k opravdové obnově našeho života a našeho kazatelského poslání (Akta generální kapituly v Bogotě #51). Proto bych chtěl vybídnout všechny, kteří patří ke kterékoli větvi našeho řádu, každou komunitu i každého jednotlivce, abychom započali tento dlouhý proces obnovy, abychom se ve svých reflexích, rozhodováních a akcích zaměřili na to, jak má vypadat náš život kazatelů evangelia jako celek.

Rád bych vytýčil dílčí cíl, ke kterému bychom mohli směřovat během příštího roku. Navrhuji, abychom obnovu našeho kazatelského života zahájili znovuobjevením růžence, prostředku ke kontemplaci a nástroje profétického kázání. Růženec jakožto jedinečný dominikánský příspěvek k životu církve se nám v mnoha ohledech vymkl z rukou. A přesto růženec stále zůstává mezi námi velmi živě přítomen. V tomto dopise bych rád nabídl několik prostých zamyšlení nad růžencem, mé vlastní vzpomínky, teologickou reflexi a pohled lidové zbožnosti.

I. Vzpomínky

Dovolte mi, abych uvedl několik vlastních vzpomínek, které, jak doufám, oživí také vzpomínky Vaše. Vzpomínky jsou důležité pro formování naší identity, pomáhají nám, když se pokoušíme uvést do života své ideály, umožňují nám znovu prožít a nově interpretovat klíčové momenty našeho života.

Moje první vzpomínka na růženec sahá do prvních let, kdy jsem navštěvoval Champagnatskou školu bratří maristů v Buenos Aires, kdy jsem poprvé držel v ruce růženec. Bratři nám vstúpili

opravdovou lásku k Marii, naší matce, která nás bezpodmínečně miluje a přimlouvá se za své milované syny a dcery, k Marii z evangelia sv. Jana. Ano, mívali jsme mariánský měsíc s procesími, růžencem a litaniami. Nosíval jsem v kapse „desátek“, i když jsem dospíval. Opakování modliteb „Otče náš“, „Zdrávas, Maria“ a „Sláva Otci“ umožnilo této modlitbě, aby zapustila hluboké kořeny v mém životě.

Až dodneška se zvláště rád modlím tuto modlitbu při chůzi. Připomíná mi rozmanité scenérie, které jsem viděl na cestách nebo ve městech. Je to „putující kontemplace“, o které mluvil br. Vincent de Couesnongle. Začíná určovat rytmus mých kroků a poskytuje mi bezpečnou oporu ve světě, zmítaném neustálými změnami. Dovoluje mi dát duši, život a srdce městu nebo místu, kterým pouze procházím, setkáním, která mě čekají se všemi svými radostmi, nadějemi, světlými i stinnými stránkami.

Během nedávné rekollece jsme se spolu s členy generální rady zamýšleli nad tajemstvím smrti. Jeden z bratří popisoval, jak umírající bratři téměř vždy žádají o růženec, byť ho pak pouze drží v ruce. Vzpomínám si na film „Batismo de Sangue“ (Křest krve), který popisuje příběh mučení našich bratří v Brazílii v 70. letech za Mediciho diktatury. Když br. Tita de Alencar vlekli ven z kláštera, zavolal na jednoho z bratří, aby mu donesl jeho růženec. Co pro něj v této hodině hrůzy znamenal?

Jaké vzpomínky nám připomínají růženec? Co může růženec znamenat pro Tebe? Pro mě? Co nám mohou o růženci říct naše teologická studia a reflexe?

2. Teologická reflexe

Věřím, že tyto vzpomínky nám mohou něco sdělit o Boží blízkosti. Tajemství vtělení se netýká pouze narození Páně kdysi před tisíciletími, týká se vtělení milosti a zrození Boha v našem každodenním životě. Ježíš žije a jeho Duch neustává uzdravovat, učit, odpouštět, těšit a rozněcovat nás. To není pustá abstrakce, tyto skutečnosti se stávají zjevnými v obrazech spojených s tajemstvími růžence. Tajemství vtělení si budeme uvědomovat natolik, nakolik dovolíme těmto obrazům, aby pronikly do záležitostí našeho denního života. Tajemství růžence jsou hluboce inkarnační, biblická, kristocentrická a úzce souvisejí se současností.

Nejzřetelnější rys růžence je mariánský. Objasněme si, co to znamená. V Marii se božství spojuje s lidstvím, stvoření se sjednocuje se Stvořitelem. V Marii můžeme spatřovat jak vlastní identitu, tak naplnění, které se nám nabízí. Uvědomujeme si toto svaté společenství s Bohem-s-námi, Vykupitelem a Spasitelem, Posvětitелеm a Dárcem slávy.

Maria je vpravdě ústřední postavou našeho života víry. Můžeme o ní rozjímat nejen jako o Dceři Otce, Matce Syna a Snoubence Ducha, ale měli bychom ji vidět také jako ženu víry v údolí temnot, jako tu, která má naději tváří v tvář situacím beznaděje. Můžeme se na ni dívat jako na ochránkyni těhotných žen, které musí přivádět na svět děti v chudobě, jako na patronku těch, kdo musejí putovat do ciziny, aby si zachránili život, jako tu, která bdí, když její dítě je vězněno, týráno a zabíjeno. A při tom všem vidíme triumf její víry, naděje a lásky. Papež Jan Pavel II. nás vybízel, abychom kontemplovali tvář Krista v Mariiných očích.

Co to může znamenat pro nás? Jako magistr řádu jsem misionářem, který posiluje své bratry a sestry roztroušené po celém světě. Naslouchám jejich příběhům, mám možnost vidět realitu, ve které žijí. Připomínám si tváře těžce postižených členů křesťanských rodin v Bahawalpuře

(Pákistán 2001), sousedy našich sester v chudičkých slumech v Kinshase (Kongo), děti, které za námi běžely v Kamerunu, lidi v oblasti postižené občanskou válkou v Campodos (Tibu), v Kolumbii, rodiny, které se živí rybařením na loďkách v Gizo na Šalomounových ostrovech nebo na řece Urumamba v Amazonské oblasti Peru. Tyto obrazy se prolínají s jednotlivými tajemstvími a růženec se skrze ně stává Mariinou, ale také mou vlastní, přímluvnou modlitbou, která klade postižené Ježíši k nohám.

Někdy se nám zdá, že neustálé boje rozdírají tento náš svět. Mám na mysli především válkou devastovaný Irák a samozřejmě v podstatě stejně tíživá dramata ustavičných krveprolití mezi Izraelci a Palestinci. Dvacáté století bylo stoletím válek a ničení v planetárním měřítku. Vždy, když bylo nejhůř, obraceli se lidé k růženci a modlili se za mír. Cožpak nebyla ústředním bodem fatimských modliteb za obrácení Ruska právě prosba o mír? A nebyla právě zde Maria vzývána jako Královna míru? Ale zároveň nebagatelizujme ani ony studené války, které zuří uprostřed rodin, komunit, v našich vlastních srdcích a duších. Nemohl by nám růženec pomoci nastolit mír? Letos také uběhne 50 let od chvíle, kdy náš belgický bratr Dominique Pire získal Nobelovu cenu míru za založení tzv. ostrovů míru. Možná čerpal inspiraci k tomuto projektu právě z modlitby růžence, z této modlitby za mír.

Slova modliteb, která doprovázejí moje rozjímání, hovoří o království Božím, o našem denním chlebu, o vysvobození od zlého, o plodu lůna, o hříšnicích a o hodině smrti. Království Boží je spravedlnost a mír. Vůle Boží nespočívá v pošlapávání člověka. Chléb je tu proto, abychom se o něj dělili. Je potřeba odpouštět. Požehnaný plod života každé ženy je posvátný. Ano, růženec – slova Písma a naše žité rozjímání – se stává prorockou a kontemplativní modlitbou, modlitbou, která je zároveň předpovědí i obžalobou, modlitbou, která utěšuje a proměňuje. Slova, kterými oslavujeme Nejsvětější Trojici, nás zvou do života komunity, ve které neexistuje podřízenost, ve které každá osoba je zcela k dispozici a otevřená pro Druhého. Ano, Boží vůle se naplní a proto nemusíme zoufat. Naše kázání je plné naděje, protože „...o tom, co bylo od počátku, co jsme slyšeli, vlastníma očima viděli, bedlivě pozorovali a čeho jsme se svýma rukama dotýkali, o Slovu života svědčíme“ (1 Jan 1, 1). Žijeme-li ve společenství s Ježíšem, tak jako Maria, stáváme se takovými učedníky a apoštoly, jaké svět potřebuje a jaké Bůh touží mít.

3. Lidová zbožnost

Po Druhém vatikánském koncilu byly snahy zlehčovat význam „lidové zbožnosti“. Jistě, zdůrazňovali jsme biblická studia a širší účast na liturgii. Tím jsme však také potlačovali ty formy lidové zbožnosti, které umožňovaly, aby se projevil výrazný náboženský cit, např. požehnání, procesí, poutě, růžencové pobožnosti apod. Nyní máme za sebou již čtyřicet let zkušeností, a vidíme, že lidé – jak staří, tak mladí – tyto projevy potřebují, aby „byl zase oživen plamen Božího daru“ (srov. 2 Tim 1, 6).

Tato lidová zbožnost se nadále projevuje na velkých mariánských poutních místech ve všech částech světa. Letos slavíme 150. výročí lurdských zjevení ve Francii a 90. výročí fatimských zjevení v Portugalsku, abych jmenoval alespoň dvě poutní místa, která přitahují každoročně doslova milióny lidí. Mohli bychom uvést také Guadalupe v Mexiku, Częstochowou v Polsku, Knock v Irsku, kolumbijskou Chiquinquiru, Coromonto ve Venezuele, Lujan v Argentíně,

filipínskou Manaoju a mnohé další svatyně. Téměř každá země na světě má svou národní mariánskou svatyni, kam se zdaleka scházejí věřící a utíkají se do Mariiny mateřské náruče.

Všude vidíme v autech medailky se svatým Kryštofem a na zrcátku zavěšené růžence, malé domácí oltářiky nebo sochy v zahradách. Obřad udílení popelce na začátku postu a svěcení ratolestí na počátku Svatého týdne poukazují na touhy a náboženské city lidí. Jsou to rituály, které vnášejí určitý řád a stabilitu, určitý rytmus a inkarnační dimenzi do života obyčejných lidí a umožňují jim intenzivněji prožít náboženskou skutečnost. Nemohli bychom se my, dominikáni, pokusit znovu objevit hodnotu této lidové zbožnosti v tom, co je nám zvlášť drahé – v růženci?

Všude se setkávám s tím, že růženec je opravdu rozšířenou a milovanou modlitbou. V Itálii, na Ukrajině, Mexiku či ve Spojených státech, na Filipínách, ve Vietnamu, v Keni či v Nigérii, všude je růženec oblíbený, všude ho lidé znají a modlí se ho. Myslím, že je tomu tak také proto, že růženec je jak modlitbou, tak hmatatelným předmětem. Téměř každý katolík má svůj růženec. Je dáván jako dárek. Ať už se ho modlíme sami nebo společně, jedná se o určitý rituál. Je to něco, čeho se můžeme dotýkat, co můžeme držet, dokonce se ho můžeme držet v těžkých chvílích života, jako bychom se drželi Mariiny ruky. Růženec je nám vkládán do rukou jak „v hodině smrti“, tak i při pohřbu. Modlitba růžence je kompendiem naší víry. Když se učíme této modlitbě, je to jako bychom se učili mluvit, je to počátek našeho života modlitby – ano, stojí také na konci našeho života modlitby: „Buď vůle tvá“ „nyní i v hodinu smrti naší“. Růženec dostáváme už v mládí, přijímáme ho při oblačce a zůstává s námi, i když nás ukládají do hrobu.

Závěr

Podělil jsem se s Vámi o několik svých myšlenek. Doufám, že byly nejen srozumitelné, ale i hluboké, možná to bylo víc zamyšlení a meditace než cokoli jiného. Měl jsem tu čest, že jsem na generální kapitule v Bogotě mohl jmenovat bratra Louis-Marie Arino-Duranda z toulouské provincie novým promotorem pro růženec. Vytvořil a stále ještě dotváří rozsáhlou internetovou stránku, která by Vám měla být k dispozici během letošního roku. Vás pak žádám, abyste mu pomohli v jeho práci tím, že odpovíte na jeho výzvy. Společně můžeme vytvořit internetovou stránku, která může přinést užitek celé církvi.

Nyní, když začínáme nově devíti let, během kterých se budeme připravovat na slavení jubilea v roce 2016, můžeme využít tento rok od slavnosti Zjevení Páně v roce 2008 do slavnosti Zjevení Páně v roce 2009 jako rok znovuobjevování růžence v našem životě osobním i komunitním a též jako obnovu našeho kázání v jeho rozměru kontemplativním i prorockém. Nemohli bychom prohloubit formaci lidové zbožnosti tím, že opět obnovíme konání růžencových novén, misií, procesí a pobožností? Nemohli bychom kontemplovat našeho Mistra očima jeho dokonalé učednice? Kontemplovat Syna očima Matky? Nemohli bychom se kontemplativním pohledem podívat na náš svět jako na svět, který potřebuje hlubokou evangelní proměnu? Nemohli bychom přistupovat k životu a kázání s kreativitou Boha Otce a Marie, Matky milovaného Syna?

Jsem vděčný, že jsem měl možnost podělit se s Vámi o své vlastní úvahy. Příští měsíc načrtne generální rada kroky a témata pro několik příštích let obnovy našeho života a poslání, do které se chystáme vstoupit. Žádám provinciály a generální vikáře, představené klášterů mnišek,

ženských kongregací i laických sdružení, aby zajistili, že se tento dopis dostane ke všem bratřím a sestrám. Ujišťuji Vás, že na Vás budu v tomto nadcházejícím roce často pamatovat ve vzpomínkách a modlitbách. Vás pak prosím, abyste i Vy pamatovali na mě.

Bratři a sestry, vydejme se na cestu obnovy společně. S Dominikovou důvěrou se svěřme do ochrany Panny Marie, Matky Boží.

Váš bratr ve sv. Dominiku

Fr. Carlos A. Azpiroz Costa OP
magistr řádu

*Prot.: 50/07/1404 – Lettere all'Ordine
přeložila S. M. Diana Kopřivová OP*